

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CLXXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96504](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96504)

etiam palam, & claris literis, ut solitū est, proscri-
batur, in qua vulgariter sit scriptum *da vende-*
re, in hac ciuitate, & maximē qñ alius
cōiunctus, qui habet aliam domum, quā
de parte dictæ domus, huius p̄scriptionis
notitiā habuit, prout in dubio habuisse p̄-
scrip̄tionis talis p̄scriptio palam facta inducit no-
titiā, rem facit manifestam taliter, qd ad omniū
peruenisse p̄sumitur, ut est bonus tex. in l.
i. ibiq; Bar. Alex. Paul. de Cast. &
de iur. iudic. videtur brima facie dicta statuto
nec qd alia requisitio, seu denunciatio
requisita sit necessaria. Nā t̄ requisiti-
o, qd denotatio sit ad finem, & effectū, ut uicinus,
fuerit certificatur, ut possit, si uelit, emere,
ex p̄sententium, & talem p̄scriptionem fuerit
certificatur, qd erit necessaria alia requisitio, nec de-
nunciatio, qui cum, qui certus est, certiorari ulterius
non potest, cum, qui certus est, sed etiā, qui cer-
tus est, non esse ulterius certiorandū, quia nō
certiorandū singulorum auribus intimari id, qd
certiorandū per tex. in d. l. sed & si pupil-
lus, mod. dicitur. 16. dist. & ad propositum est
in l. i. in clem. causam. de electio. in fi. t̄ ubi si
pupillus, seu postulatione fuerit ad Papam appel-
latum intimari appellato, ut ad eius notitiam pos-
sint, & debet intimatio personaliter fieri, si
pupillus, aut ad domum, uel publicē, &
quoniam in loco publico proponēdo, & in
intimatio facta non ualet, nec causā per appella-
tionem ad sedem apostolicam deuoluta, ni-
hilominus eius certa, & plena notitia peruenisset.
comperit locū in aliis casibus, in quibus intima-
tio requiritur, & sic ibi casus pro hac opinio-
ne certiorandū, qñ ubi dicit gl. in uer. certa. ex quo
certiorandū non debet certificari. ¶ Præte-
re, talis per talem p̄scriptionem publicē, &
palam, & claris literis propositam res efficitur noto-
ria d. l. sed & si pupillus. §. 1. ubi hoc fir-
miter Paul. de Cast. & alij, sed t̄ in notoriis non
certiorandū, quoniam notorium facit
notitiam ad notitiam peruenisse, ut ibi per Bar. c.
pupillus. p̄zta. & c. in tua. qui matrim. accusa. poss.
certiorandū per Alex. in d. §. 1. adductis. item t̄ in noto-
riis, & citatio non requiritur cap. cum sit
certiorandū ubi not. extra de appella. ergo ultra talē
p̄scriptionem publicā factā alia requisitio non est
necessaria. ¶ Tertio t̄ ubicunque dispositio p̄nalis
certiorandū ad alium casum extenditur, non dicitur
certiorandū p̄nam, sed solum quoad dispositio-
nem p̄nam, ut est tex. cum gl. in ver. sanctiori.
de cens. de uita, & honesta. clerici. nam in p̄nali-
tate extensio fieri, cap. in p̄enis, & c. odia.
de iur. iudic. in 6. sed casus noster a statuto compre-
henditur per modum extensionis simpliciter, ergo
certiorandū, de qua in statuto, non debet in-
telligi per modum extensionis. ¶ Quarto hoc suadet, qd
certiorandū est aliquid faciendum requirendus,
fieri, licet requiratur, ueluti si dicam debitori
hoc, & indego pecunia, quam tu mihi debes, ex
hoc materia constituitur, quia censetur ex his uer-
bis, & incitatur, ut mihi soluat, ueluti cōclu-
dit per Seto. ff. de acquir. hered. & in l. nō solū. §.
certiorandū materia denūciationis incitatoria. ff. de noñ
certiorandū esse uenalem, cēsetur uicinus, uel cōsan-
guineus certiorandus, ac et ad emendū tacitē inuitatus,

cum huiusmodi cedule solum proscribantur, apponā-
tur ad effectum, ut homines ad emendum incitetur,
seu inuitentur, ergo &c. ¶ Præmissis tñ non obstanti-
bus, cōtrarium in casu nostro uerius esse arbitror, qd
per appositionem, & p̄scriptionē dictæ cedulæ dis-
positioni p̄fati statuti, illiusq; formæ nō fuerit sati-
sfactum, & ad ita cōcludendū moueor ex pluribus, p̄-
supponēdo prius, qd t̄ denunciatio, seu protestatio est
quadruplex, alia. n. est declaratoria uolūtatis protesta-
tis, alia prohibitoria, seu inhibitoria, ne quid fiat, alia
certificatoria eius, quod est, uel nō est, & alia incitato-
ria, seu inuitatoria, ut aliquid fiat, ut colligit ex iis, quæ
Bart. & cōmuniter legistæ tradunt in d. l. nō solum. §.
morte. & canonistæ post Innocen. in c. cum M. Ferra-
riensis. de constitu. & t̄ hac protestatio incitatoria fit il-
li, qui de iure est obligatus, aut nō est obligatus facere
id propter quod fit protestatio, nec aliquo modo ad
id faciendum compelli poterat, ut uoluit Bar. in d. §.
morte. & Abb. post do. Anto. in d. c. cum M. Ferrarien-
sis. t̄ de qua protestatione, seu requisitione incitatoria
uel inuitatoria propriē loquitur statutum prædictum,
uidelicet quando quis uolens rem suam, uel eius par-
tem uendere ex dispositione statuti, uel uirtute pacti
vicinum, seu cōsortem, aut cōsanguineū requirere
teneat, ut est expresse de mēte Bar. in d. §. morte. in ma-
teria p̄estationis incitatoriæ in illo mēbro, qñ ea sit,
ut quis faciat id, ad qd non erat de iure obligatus, nec
aliquo modo ad id faciendū poterat cōpelli, & sit ad
commodum, seu excusationem ipsius denūciantis,
non tñ ad damnum, neq; ad incōmodum eius cui fit
talis protestatio, & requisitio, allegando l. qui Rome.
§. cohæredes. ff. de uerbo. oblig. & l. fi. C. de iure emphi.
quæ iura propriē loquuntur de hac requisitione inci-
tatoria, de qua statutum prædictum loquitur, ueluti
colligitur etiam ex uerbis statuti ibi teneatur per se,
uel alium requirere talem coniunctum personaliter,
uel ad domum, si uult eam rē emere, & expicere per
quindecim dies &c. Forma ergo requisitionis debet
continere, si uelit coniunctus emere, & consequen-
ter debet esse talis, per quam incitetur quis ad emen-
dum, & sic ad id, quod is, cui protestatio, & requi-
sitio erat facienda, non erat obligatus, neque com-
pelli poterat. iuxta l. nec emere. C. de iure delib. &
clare colligitur ex uerbis Bart. in d. §. morte. & laso-
nis in d. l. fin. C. de iure emphyt. His stantibus, con-
clusionem supra traditam multipliciter confirmo,
& in primis, nam t̄ quando ad actum est necessaria re-
quisitio, seu protestatio incitatoria, & inuitatoria,
tunc non sufficit, quod res, seu actus ad simplicem
notitiam, & scientiam illius, qui requiri debebat de-
uenerit, nisi etiā ad hoc inuitetur, seu incitetur, alio-
quin non diceretur incitatoria, quæ non est absque
denūciatione, sed certificatoria, quæ tamen penitus
& in substantia inter se differunt, tanquam species
diuersæ, nam quæ differunt specie, in substantia diffe-
runt, argumento not. in l. fin. ff. de fundo instruc. ita
uoluit Bart. in d. §. morte. in materia incitatoriæ, &
faciunt not. per Bar. in l. denūciassē. ff. de adult. cum
similibus. Sed t̄ ex p̄scriptione palam facta, seu ex
appositione cedulæ, quæ res uenalis palam iuxta mo-
rem proponitur, res simpliciter ad notitiam, & scien-
tiam deducitur, quia sic res notoria, & manifesta ef-
ficatur, d. l. sed & si pupillus. §. 1. ibique Bart. Alex. &
Paul. de Cast. & probatur d. clem. causam. cum simili-
bus ibi allegatis. nō autē quis inuitatur, nec ad emen-
dum requiritur, ut patet ex uerbis p̄scriptionis, qui-
bus duntaxat dicitur *da vendere*, ergo non potest per
talē p̄scriptionem dici satisfactum dicto statuto re-
quisitionem, & denūciationem incitatoriam expo-
scienti. ¶ Secundo hoc probō in fortiorib. terminis ex
ijs,

ijs, quæ habentur in d. l. qui romæ. §. cohæredes. ff. de uerb. oblig. ubi si ex pacto, idem si ex statuto, ueluti doct. aliqui ibi inferunt, teneantur inter se rem communem, uel uicinā uendere sub pena, absq; eo, quod per pactum denuntiatio, seu requisitio alterius coloris expressè requiratur, si alter ex his uelit partem suā uendere, ad euitandam penam, & ut possit, cui uelit, impunè uendere, debet in scriptis, uel coram testibus alium requirere, & denunciare, illum ad emendū incitando, & inuitando, ut est ibi casus adeo, qd non sufficeret ad illius notitiā simpliciter deuenisse, qd is uellet uendere, ut ibi per doct. Si ergo hoc dicamus in eo, qui tenetur uendere uni absq; eo, quod expressè cautum sit, qd requirere teneatur, idem magis dicendum est in casu nostro, in quo ultra quod alter teneatur alteri uendere, tenetur et ex dispositione statuti requirere, seu incitare uicinū, uel consanguineū, ut emat. Sola igitur notificatio, qd res sit uenalis, non erit sufficiens. ¶ Terio ubi cuncti denuntiatio, seu requisitio est de forma, uel de substantia, nō sufficit simplex sciētia, & qd res ad notitiā deuenierit, sed necessaria est requisitio, & denuntiatio: Secus si sola scientia eēt de substantia, ut not. declarat Bart. post Dyn. & alios in l. qui uxori. §. quid ergo. ff. de adult. sed in terminis diēi statuti denuntiatio, seu requisitio est de forma, tū quia statutum illam appellat formam, ut ibi, & si alienatio contra dictam formam &c. tum quia statutum apponit clausulam annullatiuam, argumēto eorum, quæ uolunt Alex. & alij in l. i. ff. de lib. & posth. & Mod. in c. cum dilecta. de rescrip. ergo non sufficit ad scientiam, & notitiā deuenisse, quod sit per talem proscriptionem palam factam, sed necessaria erit denuntiatio, & requisitio personaliter, uel ad domū facta, ut in statuto hñ. Et t̄ dicit Bal. in c. i. si de seu. uasal. ab ali. interpel. fuer. qd ubi cuncti lex denūciationem exigat, non sufficit sola scientia, qm̄ tunc denuntiatio dicitur esse de substantia. ¶ Quarto pro hac opinione, qd non sufficiat rem publicē uenale exponere, sed opus sit etiam requirere, ac denunciare, t̄ pondero doctrinam singularem Abb. in c. potuit. in i. notab. in fi. uer. de locato. quam refert, & sequitur las. in d. l. fi. C. de iur. emphy. in §. not. qui dicunt, qd ante, quā emphyteota uolens sua melioramenta uendere dominū requiratur, iuxta d. l. fi. & d. c. potuit, potest absq; consensu domini ius suum uenale alijs proponere, licet nō possit sine domini consensu ius suum emphyteoticū, & melioramenta alienare: Clarè ergo ex hoc colligitur, qd in casu, in quo uolens rē suam alienare tenetur de iure aliū requirere, si uelit emere, necessaria est requisitio, & denuntiatio, nec sufficit rem fuisse publicē uenale propositam, ut inferitur ex uerbis Abb. & las. in dictis locis uolētium requisitionē, & denūciationem esse necessariam secundū formam d. l. fi. & d. c. potuit. quamuis et propositio rei uenalis publicē, & palam facta præcesserit. ¶ Quinto t̄ illa, quæ sunt de forma, & solemnitate actus, & maximè qm̄ forma fuit à statuto introducta, debent ad unguē obseruari, alioquin quicquid est factum, est ipso iure nullum. l. Iulianus. §. si qs rē. ff. ad exhib. c. in uenditionibus. 17. q. 4. & hoc clarè uoluit Bal. in c. i. post glo. in uer. uocationē. de milite uasal. in usu feudo. & hñ per Alex. in conf. 43. in 7. col. uolu. i. per Mod. in d. c. cum dilecta. de rescript. & per legistas in d. l. i. de lib. & posthu. sed denuntiatio, seu requisitio, si uelit emere, personaliter, uel ad domum facta, est in casu nostro de substantia, ut habetur in dicto statuto, & supra dixi: ergo si non fuerit obseruata, alienatio aliter facta nulla erit, ueluti statutum et expressè cauet: Quæ forma non potest dici per dictam appositionem cedulæ obseruata, quoniam posito sine ueritatis præiudicio, quod per talē proscriptionē

res possit dici ad notitiā deducta, & ideo etiam seu consanguineus requisitus, ut emat, non potest dici potest, qd fuerit requisitus personaliter, ut ab illo, in cuius fauorem fuerit introducta, gl. lis in c. in causis. de offi. delega. cum simi. Ergo in casu nostro ad validitatem alienationis sufficit eū, qui rem cōmunem, uel domū, quācipio fuit sub uno cōtextu, & recto, uult uenale publice rem proposuisse uenale absq; eo, qd personaliter, uel ad domū requisierit, nam illud queretur, qd in potestate venditoris fuisse, & illud in cuius fauore forma requisitionis nō sit illi renitiendum: quod nō est dicendum. Et hanc formā continere et fauorem volentem adhuc dico, qd per proscriptionē publicā ad illud nō potuit forma à statuto inducta tolli, contra etiam inducta in fauorem vicini, & cōiungente quod, ut ex prædictis apparet, & ideo illa proscriptio consensus ad eam formam remittendam non fuit per not. in d. c. in causis. ¶ Præterea, d. i. si denuntiatio incitatoria, qualis est illa, quæ fito requiritur, de iure communi fieri debet personaliter, uel eius procuratori ad tradita per bonū mortem in penul. colum. & est glo. in l. aut patet. r. ff. quod ui. aut clam. Ex forma autem huius ciuitatis debet fieri personaliter, uel ad domum, ut in statuto, de quo agitur, item de rescriptis per instrumentum, uel aliam publicam scripturam, ut in statuto posito sub rubrica de proscriptis & publicē facta non dicitur statuto satisfacta, illa nec personaliter, nec ad domum requiritur per instrumentum, uel publicam scripturam, ut colligitur ex d. clem. i. de foro com. & d. clem. i. causam. & est bonus textus in clem. i. de iudi. ubi specialissimè dicitur in quo tantū operatur citatio facta per edictum proposita, quantum citatio personalis, sed in casibus, in quibus citatio, seu intimatio requiritur, non sufficit facta publice, argumēto sed & si pupillus. §. conditio. ff. de instit. & tes. de electio. in 6. & est bonus tex. cum gl. in dilecta. de rescrip. quod quando aliquis est pater faciendum, non potest id aliter fieri nisi per consentientibus. Et ex his remanet firma conclusio, qd per appositionem dictæ cedulæ publicæ, & proposita, nō dicitur forma statuti satisfacta, & alienatio sit nulla, & inualida. ¶ Et sequēdo hanc tem, superest, ut adductis supra in contrarium deamus. Et in primis nō obstat primum iuris

principio apposita uidetur in illa additione repetita: & additio fieri dicitur non solum per illa uerba adiicientes, sed etiam p illa idem iudicadū esse nolumus, uel idem dicimus seruari debere, ut ibi per Abb. Nec prædictis aduersatur tex. in d. clem. 2. cū gl. quia dici potest illum non loqui, quādo dispositio pœnalis extendatur de casu ad casum, nec quando per modū extensionis procederetur, sed per modum additionis, uidelicet quando prima decisione, & fāctori legis lator, seu p ditor canonis aliū casum cū decisione illius adderet, nam tunc pœna posita in prima fāctione non conseruetur in additione facta repetita, & ita p priū loquitur illē tex. cum gl. & aliud est extēsiō de uno casu ad alium, & aliud additio noui casus, & nouæ decisionis. Præterea cū statutum in terminis nostris in fi ne dicat idē esse seruandum, quod supra dictum fuit, sequitur, q̄ debet intelligi idem esse per omnia seruādum, & maximē quoad annulationem actus, de qua statutum supra loquitur, nam t̄ ubi lex statuendo dicit idem esse seruandum, nē idem esse, debet intelligi, ut uelit, eandem esse iuris dispositionem etiā quoad pœnam, ut no. declarat Abb. in d. c. de multa. in fi. prin. & arg. l. cum hi. §. si fini. in uersū. idē cum glo. ff. de transactio. §. si autem. In fi. de fati. d. tut. c. extirpā. dæ. de præb. & l. de diuisione. ff. sol. mat. nec aliter statutum in casu nostro iudicio mō potest intelligi. & ita uerum esse arbitror, quicquid uoluerit glo. in d. clem. 2. quā secundum Abb. in d. c. de multa nō bñ loquitur. Adde, q̄ si illa gl. esset uera, tamen nō facit ad casum nostrum, qm̄ t̄ annullatio actus propriē pœna esse non dicitur, ut uolunt scriben. maximē Mod. in c. 2. de constitut. ubi Abb. post Bal. inquit, q̄ quando actus annullatur non in odium alicuius, sed in de fectū solennitatis, prout fit in casu nostro, tūc annullatio actus non est pœna. ¶ Nō obstat ultimū fundamētum, quia respondet, q̄ ex denunciatione, seu notificatione tacita q̄ potest dici inuitatus, & inuitatus adeo, q̄ in mora dicatur constitui, quādo aliqua uerba essent specialiter, & ex pressē ad cū directā, qui requirit, & cui denunciatio fieri debebat, ut quando creditor debitori suo dixisset, ex indigeo pecunia, quā tu mihi debes, nam per hæc uerba specialiter, & expressē ad debitorem directā ipse dicitur ad soluendū inuitatus, & inuitatus, & ex hoc in mora constituitur perinde, ac si esset interpellatus, ut soluere, & ita propriē loquitur Barto. in d. l. si quis mihi bona. §. pater ergo. in d. §. morte. & in l. hoc modo. ff. de lega. 1. fecus ergo, quando uerba essent impersonalissima, & generalissima, nec ad requirendum directā, prout continetur in casu nostro. Præterea t̄ in his casibus, in quibus requisitū, & denunciatio, & sic protestatio incitatoria esset pro forma, & substantia necessaria, non sufficeret tacita denunciatio, & quod ex uerbis quis tacite incitari diceretur, quoniam forma statuti est ad uigilem, & specificē obseruanda, non autem tacite, nec per æquipollens iuribus uulgaribus, & ex præmissis colligitur. Et ita iuris esse concludo. Laus Deo.

S V M M AE.

- 1 Statutum, quod quis rem suam certæ personæ vendere teneatur, est exorbitans, & restringendum, ac intelligendum in proprijs terminis, in quibus loquitur.
- 2 Statutum præsupponens certam qualitatem locum non habet, nisi qualitas illa adfit, vel adesse probetur.
- 3 Statutum loquens de domibus diuisis, quæ à principio fuerunt sub uno contextu, & recto, quomodo, ut locum habeat, domus sub uno contextu, & recto esse debent.
- 4 Consensio venditionis, & alienationis voluntariæ rei, ad quam emendandæ ipse erat ex dispositione statuti requirendus, iniuri